

Sygn. akt II AKa 330/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Fenska-Paciorek

Sędziowie: SSA Grażyna Świdorska - Wandor (spr.)

SSA Danuta Matuszewska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Aleksandra Konkol

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Marii Baran

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013 r.

sprawy

S. K.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 20 czerwca 2013 r., sygn. akt **IV K 72/13**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

S. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Wojewódzkiego w Toruniu z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sygnatura akt IIK 7/96, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 grudnia 1996 roku w sprawie sygn. akt II AKa 259/96, za przestępstwo ciągle popełnione w okresie od października 1993 roku do dnia 25 lipca 1994 roku z art. 11 § 1 d.k.k. w zw. z art. 208 d.k.k., art. 208 d.k.k., art. 203 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 1.000 złotych grzywny z zamianą w razie jej nieuiszczenia w terminie na zastępczą karę pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień tej kary za równoważny grzywnie w kwocie 100 złotych;

II. Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 08 sierpnia 2001 roku w sprawie sygn. akt IIK 108/01 za ciąg przestępstw popełniony w okresie od grudnia 1999 roku do kwietnia 2000 roku z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności i 30 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda; objęty wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 01 marca 2005 roku w sprawie sygn. akt IIK 11/05;

III. Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 09 października 2001 roku w sprawie sygn. akt IIK 360/01, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 08 marca 2002 roku w sprawie sygn. akt II Ka 895/01, za przestępstwo popełnione w dniu 07 grudnia 2000 roku z art. 278 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; objęty wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 01 marca 2005 roku w sprawie sygn. akt IIK 11/05;

IV. Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 07 listopada 2003 roku w sprawie sygn. akt II K 37/03 za czyn popełniony w dniu 17 kwietnia 2001 roku z art. 190 §1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności; objęty wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 01 marca 2005 roku w sprawie sygn. akt IIK 11/05;

V. Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 07 września 2006 roku w sprawie sygn. akt II K 214/06 za przestępstwo popełnione w dniu 26 grudnia 2005 roku z art. 279 §1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i w dniu 27 grudnia 2005 roku z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; sąd orzekł na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych po 15 złotych każda; sąd orzekł karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności; sąd zaliczył skazanemu na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 27 grudnia 2005 roku do dnia 07 września 2006 roku;

VI. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 02 marca 2012 roku w sprawie sygn. akt IVK 110/09:

- za przestępstwo popełnione w okresie od połowy lipca 2004 roku do dnia października 2004 roku z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności;
- za ciąg przestępstw popełniony w lipcu 2004 roku z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i we wrześniu 2004 roku z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności i 80 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda;

- za ciąg przestępstwo popełniony w nocy z 19 na 20 sierpnia 2004 roku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w nocy z 19 na 20 sierpnia 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 16 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 16 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 18 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 20 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w nocy z 22 na 23 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 29 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w nocy z 29 na 30 września 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 01 października 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 04 października 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 07 października 2004 roku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w nocy z 07 na 08 października 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., w dniu 08 października 2004 roku z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. na karę 3 lat pozbawienia wolności i 180 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda; na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. sąd połączył wymierzone jednostkowe kary pozbawienia wolności i kary grzywny, i orzekł karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda;

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt IV K 72/13:

I. na podstawie art. 569 § 1 i 2 k.p.k., art. 91 § 2 k.k. w zw. art. 86 § 1 i 2 k.k., w brzmieniu sprzed 08 czerwca 2010 roku, połączył skazanemu S. K. kary pozbawienia wolności i grzywny wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 07 września 2006 roku w sprawie sygn. akt II K 214/06;

- Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 02 marca 2012 roku w sprawie sygn. akt IV K 110/09;

i orzekł karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 210 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy odbycia kary od dnia 27 grudnia 2005 roku do dnia 07 września 2006 roku i od dnia 07 marca 2008 roku do dnia 26 lutego 2009 roku;

III. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył wobec skazanego S. K. postępowanie dotyczące wydania wyroku łącznego w odniesieniu do wyroków:

- Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 08 sierpnia 2001 roku w sprawie sygn. akt II K 108/01;
- Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 09 października 2001 roku w sprawie sygn. akt II K 360/01;
- Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 07 listopada 2003 roku w sprawie sygn. akt II K 37/03;

wobec powagi rzeczy osądzonej;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył wobec skazanego S. K. postępowanie dotyczące wydania wyroku łącznego w odniesieniu do wyroku Sądu Wojewódzkiego w Toruniu z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sygn. akt II K 7/96;

V. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. zasądził od skazanego S. K. na rzecz Skarbu Państwa wydatki w kwocie 144,95 złotych.

Apelację od powyższego wyroku łącznego wywiódł obrońca skazanego, zaskarżając go w punkcie I, zarzucając Sądowi I instancji:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k., polegające na niepełnym uwzględnieniu zasad i dyrektyw sądowego wymiaru kary;
2. niewspółmierność orzeczonej w pkt. I kary pozbawienia wolności w relacji do możliwych granic orzeczenia kary łącznej oraz związku przedmiotowo- podmiotowego pomiędzy czynami przypisanymi skazanemu w podlegających łączeniu wyrokach.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt I i wymierzenie skazanemu S. K. kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności i 180 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego jest bezzasadna w stopniu oczywistym. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że podnoszenie w jej rubrum, iż została wniesiona na korzyść skazanego stanowi swoiste superfluum, skoro obrońca może zaskarżyć wyrok tylko na korzyść oskarżonego/skazanego. Już w tym miejscu należy podnieść, że nie było w sprawie żadnych racji merytorycznych lub formalnych, które przemawiałyby za koniecznością zmiany wyroku w kierunku postulowanym przez skarżącego. Brak było także podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W konsekwencji utrzymano zaskarżony wyrok w mocy.

Na wstępie należy zauważyć, iż wbrew stanowisku skarżącego, Sąd I instancji nie dopuścił się obrazy prawa materialnego tj. art. 86 § 1 k.k., skoro zgodnie z regułami wynikającymi z dyspozycji tego przepisu prawidłowo wskazał granice wymiaru kary łącznej - od 3 lat do 7 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz od 180 do 360 stawek dziennych grzywny - czyli od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy.

Następnie należy przypomnieć, że o rażącej niewspółmierności kary, uzasadniającej trafność zarzutu podniesionego w ramach podstawy odwoławczej określonej w art. 438 pkt 4 k.p.k., można mówić tylko w wypadku istnienia różnic ocen o charakterze zasadniczym między karą wymierzoną przez Sąd a karą zgodną z ustawowymi dyrektywami jej wymiaru. Niewspółmierność kary musi zatem już przy wstępnej analizie „rzuć się w oczy” i nie nadawać się do zaakceptowania (podobnie: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 30 maja 2003r. w sprawie sygn. akt II

Aka 163/03, OSA 2003/11 oraz Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 14 września 2005r. w sprawie sygn. akt II Aka 165/05, KZS 2005/10).

Rozstrzygnięcie, czy w danej sprawie ukształtowanie kary łącznej w myśl art. 86 § 1 k.k. powinno przebiegać według zasady absorpcji, asperacji, czy też kumulacji kar jednostkowych, związane jest zawsze z analizą dwóch rodzajów okoliczności. Po pierwsze z zagadnieniem wskazań wynikających z dyrektyw prewencyjnych, po wtóre ze znaczeniem okoliczności podmiotowych i przedmiotowych uwzględnianych przy wymiarze kary łącznej, w tym zwłaszcza charakterem związku zachodzącego pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami (por. P. Kardas [w:] A. Zoll [red.] Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Komentarz do art. 1-116 k.k., Zakamycze, 2004, uwagi do art. 86 k.k.). W każdym przypadku należy zatem ocenić, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary jednostkowe, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, a ponadto, czy okoliczności, które zaistniały po wydaniu poprzednich wyroków przemawiają za korzystnym ukształtowaniem nowo orzekanej kary.

W świetle powyższych dyrektyw, zastosowanie wymiaru kary łącznej zbliżonego do zasady pełnej absorpcji - czego domagał się skarżący - winno być stosowane wówczas, gdy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami zachodzi bliski związek podmiotowy i przedmiotowy, a dodatkowo przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych, jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy (vide: wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku: z dnia 20 grudnia 2001r. w sprawie sygn. akt II Aka 495/2001, OSAG 2002/1/4 oraz z dnia 23 stycznia 1997r. w sprawie sygn. akt II Aka 321/1996, „Prokuratura i Prawo” 1997/7-8/19).

W judykaturze trafnie przyjmuje się przy tym, iż popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2001r. w sprawie sygn. akt II Aka 154/2001, „Prokuratura i Prawo” 2002/4/26). Ponadto podnosi się, iż zachowanie skazanego w czasie wymierzania kary łącznej ma istotne znaczenie dla jej wymiaru, ale okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia, przeważającego nad słuszością kary, wynikającą ze stopnia związku zbiegających się przestępstw, gdyż ma ono jedynie funkcję subsydiarną, związaną z określeniem celowości kary łącznej (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 listopada 2006r. w sprawie sygn. akt II Aka 218/2006, KZS 2006/12/23).

W świetle wskazanych wyżej kryteriów, Sąd Okręgowy miał na względzie taki sam charakter dóbr prawnych naruszonych w wyniku popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw w wyrokach podlegających połączeniu, albowiem wszystkie skierowane były przeciwko mieniu. Sąd a quo zasadnie zauważył, iż podlegające łączeniu kary jednostkowe dotyczyły czynów skierowanych przeciwko różnym pokrzywdzonym. Trafnie podkreślił również, iż wspomniane przestępstwa w sprawie II K 214/06 Sądu Rejonowego w Grudziądzu zostały popełnione po upływie przeszło roku od zakończenia ciągu przestępstw popełnionych w sprawie IV K 110/09 Sądu Okręgowego w Gdańsku, a zatem bez szczególnie bliskiego związku czasowego pomiędzy nimi (czyny w sprawie IV K 110/09 zostały popełnione w okresie od lipca 2004r. do 8 października 2004r., natomiast czyn w sprawie II K 214/06 został popełniony 26 grudnia 2005r.).

Wprawdzie, dostrzegł to Sąd meriti, że zachowanie skazanego w miejscu zamieszkania jest poprawne (nie jest widywany pod wpływem alkoholu, przestrzega porządku prawnego). To jednak, trafnie eksponował, że S. K. dopuścił się wielu przestępstw, co - jak wcześniej wskazano - przemawiało przeciwko ukształtowaniu kary łącznej w wymiarze zbliżonym do pełnej absorpcji.

Zdaniem Sądu odwoławczego, w świetle powyższych okoliczności, jako zupełnie nieuprawniony jawi się zarzut rażącej surowości kary łącznej w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 210 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda i przytoczone na jego poparcie argumenty. Zaskarżone rozstrzygnięcie zasługuje bowiem na pełną aprobatę. Racjonalizacja kary, orzekanej jako kara łączna w wyroku łącznym, nie może być rozumiana -jak to przyjmuje skarżący - wyłącznie jednokierunkowo, jako łagodzenie dolegliwości, którą ma ponieść skazany (poobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 sierpnia 2007r. w sprawie sygn. akt II KK 96/07, OSNKW 2008/1/6).

Z powołanych względów wyrok Sądu Okręgowego należało na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymać w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

O wydatkach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art.626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., mając na uwadze trudną sytuację materialną skazanego.